

Dosarul nr.1ra-1671/2022
1-21184818-01-1ra-13122022

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

15 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Cobzac Elena,
Judecători – Țurcan Anatolie și Plămădeală Ghenadie,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către inculpatul Cazacenco Stepan cu avocatul acestuia, Munteanu Lilian, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2022, în cauza penală în privința lui

Cazacenco Stepan xxxx

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 15.12.2021 – 04.05.2022;

Instanța de apel: 19.05.2022 – 14.09.2022;

Instanța de recurs: 13.12.2022 – 15.02.2023.

a c o n s t a t a t:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 04 mai 2022, pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în procedura prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, Cazacenco Stepan a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.264¹ alin.(4) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 6 (șase) luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat că Cazacenco Stepan conștientizând caracterul prejudiciabil al faptelor sale, ignorând prevederile Regulamentului Circulației Rutiere aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr.357 din 13.05.2009, prevăzute de pct.14 lit. a), unde se stipulează că „conducătorului de vehicul îi este interzis să conducă vehiculul în stare de ebrietate, sub influența drogurilor sau altor substanțe contraindicate, sub influența preparatelor medicamentoase care provoacă reducerea reacției, fiind bolnav, traumatizat sau într-o stare avansată de oboseală de natură să-i afecteze capacitatea de conducere”, a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.264¹ alin.(4) Cod penal, în următoarele circumstanțe: Cazacenco Stepan, nefiind posesor al permisului de conducere, la 05.11.2021, în jurul orei 21:00, conștientizând că a consumat alcool și respectiv se

afla în stare de ebrietate alcoolică, acționând cu intenție directă, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale și prevăzând urmările lor, a urcat la volanul automobilului de model „Ford Transit” cu n/î xxxx, și în timp ce se deplasa pe str. M. Viteazu, intersecția cu str. M. Dosoftei, mun. Chișinău, a fost stopat de către colaboratorii Inspectoratului Național de Securitate Publică, care în timpul verificării actelor, suspectându-l în conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate narcotică, l-au transportat pe Cazacenco Stepan la Dispensarul Republican de Narcologie, unde a fost supus examenului medical cu prelevarea probelor biologice, în rezultatul căruia conform procesului-verbal nr.2523 din 5.11.2021 al examinării medicale de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și naturii ei, acesta s-a dovedit a fi în stare de ebrietate provocată de substanțe stupefiante (cannabinoide).

Acțiunile inculpatului Cazacenco Stepan au fost încadrate în baza art.264¹ alin.(4) Cod penal, după indicii: conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate produsă de substanțe narcotice și care este privat de a conduce mijloace de transport.

3. Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, inculpatul a declarat apel, prin care a solicitat casarea acesteia, cu adoptarea unei noi soluții prin care să-i fie stabilită pedeapsa neprivativă de libertate sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității.

În motivarea apelului a indicat, că prima instanță i-a stabilit o pedeapsă prea aspră și consideră că urmează să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă, sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, ținând cont de faptul că a recunoscut vina, s-a căit sincer de cele comise, a înaintat cerere de examinare a cauzei penale în baza art.364¹ Cod de procedură penală, astfel că la stabilirea pedepsei, prima instanță nu a acordat deplină eficiență principiilor de aplicare a pedepsei, prevăzute de art.61 Cod penal, în coroborare cu prevederile art.art.76, 78 Cod penal, din care motiv consideră că urmează să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă.

Consideră că, prima instanță a pronunțat o decizie neîntemeiată și nemotivată, stabilind o pedeapsă prea aspră, fapt care nu va duce la realizarea scopurilor sancțiunii, nu va contribui la reeducarea inculpatului și la formarea unei atitudini pozitive a acesteia față de ordinea de drept, soluția fiind una greșită și care nu corespunde scopului pedepsei penale de corectare și reeducare a inculpatului.

Totodată, prima instanță inexplicabil a aplicat măsura preventivă – arestul preventiv, or, în speță se încalcă grav dreptul la libertate în lipsa temeiurilor care ar argumenta necesitatea aplicării măsurii prevederi, nemotivarea deciziei și lipsa de imparțialitate a judecătorului, având în vedere că în partea descriptivă a sentinței instanța a indicat că aplică măsura preventivă inculpaților *Vintaniuc Gheorghe și Chirba Nadejda*, motivând decizia în privința ultimilor, însă în partea dispozitivă indică „*căutarea lui Cazacenco*”.

3.1. Avocatul Gorencu Cornelia în numele inculpatului, a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia, cu adoptarea unei noi soluții prin care lui Cazacenco Stepan, să-i fie stabilită pedeapsa neprivativă de libertate.

În motivarea apelului a invocat dezacordul cu modalitatea de individualizare

a pedepsei penale, pe care o consideră prea aspră, ținând cont de faptul că inculpatul a recunoscut vina, s-a căit sincer de cele comise, a înaintat cerere de examinare a cauzei penale în baza art.364¹ Cod de procedură penală, astfel că la stabilirea pedepsei, prima instanță nu a acordat deplină eficiență principiilor de aplicare a pedepsei, prevăzute de art.61 Cod penal, în coroborare cu prevederile art.art.76, 78 Cod penal, din care motiv consideră că urmează să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă, sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2022, au fost respinse ca nefondate, apelurile declarate, cu menținerea sentinței atacate fără modificări.

4.1. În motivarea soluției emise, instanța de apel a menționat că, în urma analizei materialelor cauzei, în raport cu normele relevante la caz, a constatat că, prima instanță a îndeplinit strict cerințele dispozițiilor art.364¹ alin.(1) Cod de procedură penală, opțiunea primei instanțe privind judecarea cauzei potrivit procedurii enunțate, nu a fost viciată, în cadrul urmăririi penale n-au fost încălcate normele imperative din Codul de procedură penală, fapt ce condiționează concluzia că instanța de apel nu este în drept a reține o altă situație de fapt decât cea reținută în rechizitoriu și de către prima instanță.

Astfel, instanța de apel a reținut că prima instanță a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate în faza de urmărire penală, acceptate de inculpat, o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului Cazacenco Stepan în baza art.264¹ alin.(4) Cod penal - conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate produsă de substanțe narcotice și care este privat de a conduce mijloace de transport.

Instanța de apel a considerat nefondate motivele invocate de către inculpat cât și de către partea apărării cu referire la dezacordul cu individualizarea pedepsei penale, reținând că, la stabilirea pedepsei, prima instanță a ținut cont de prevederile art.art.7, 61, 75 Cod penal, de caracterul și gradul de pericol social al infracțiunii săvârșite, de persoana inculpatului, care a acceptat probele administrate în cadrul urmăririi penale, de circumstanțele care atenuează sau agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, nu permite aplicarea pedepsei mai blânde, după cum au solicitat apelanții, astfel, instanța de fond corect i-a stabilit acestuia pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 6 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Instanța de apel a menționat că, temei legal pentru aplicarea pedepsei mai blânde decât cea prevăzută de lege - nu se constată, or, toate circumstanțele cauzei au fost luate în considerație de către prima instanță la stabilirea pedepsei, ținând cont de prevederile art.364¹ Cod de procedură penală, inculpatul beneficiind de reducerea cu o treime a limitei de pedeapsă cu închisoare prevăzute de sancțiunea normei penale în baza căreia a fost condamnat.

Instanța de apel a apreciat că, modalitatea de executare aleasă de prima

instanță este în acord cu principiul proporționalității, având în vedere fapta comisă, urmările produse, personalitatea inculpatului și situația familială a acestuia.

Cu referire la alegațiile invocate în cererile de apel privind neconcordanțele în textul motivat și dispozitivul sentinței, instanța de apel le-a apreciat critic, deoarece, prin încheierea Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 18.05.2022, s-a dispus corectarea erorii evidente care s-a strecurat în partea descriptivă a sentinței Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 04.05.2022, pronunțată în cauza penală privind-l pe Cazacenco Stepan, prin care inculpatul Cazacenco Stepan a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzută de art.264¹ alin.(4) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis și anume s-a înlocuit sintagma greșit inserată „inculpaților Vintaniuc Gheorghe și Ghirba Nadejda” cu sintagma corectă „inculpatului Cazacenco Stepan”.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către inculpatul Cazacenco Stepan cu avocatul acestuia, Munteanu Lilian, prin care, invocă prevederile art.427 alin.(1) pct. 10) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatului Cazacenco Stepan să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă, neprivativă de libertate.

În dezvoltarea argumentelor recursului, recurenții susțin că la stabilirea pedepsei instanța trebuie să țină cont de scopul legii penale, care urmărește restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni și ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale acestuia.

Susțin că, condamnarea inculpatului cu executarea reală a pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de șase luni ar crea repulsie, cauzând noi suferințe inculpatului și nu va putea atinge scopul de corectare și reeducare a inculpatului, ci va genera dispreț față de pedeapsa aplicată și va înjosi demnitatea inculpatului, consideră că pentru corectarea și reeducarea lui nu este absolut necesară privarea de libertate.

Consideră că în speță este posibilă aplicarea față de inculpat a unei pedepse mai blânde, neprivativă de libertate, or, instanțele de fond nejustificat nu au luat în considerație atitudinea inculpatului față de procesul desfășurat, de faptul că a recunoscut vinovăția, regretă mult de cele comise.

6. Procurorul a prezentat referință pe marginea recursului depus, și a pledat pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece instanța de apel și-a motivat just soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor art.art.61, 75 Cod penal, astfel că nefiind comise careva erori de drept în raport cu motivele invocate de partea apărării, iar decizia contestată conține motive clare pe care se întemeiază soluția.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității

acestui din următoarele considerente.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în textul normei vizate.

Potrivit dispoziției art.432 alin.(2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Colegiul penal menționează că potrivit practicii judiciare constante, erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică, dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Din textul recursului declarat, Colegiul penal constată că recurenții indică în calitate de temei pentru declararea recursului ordinar, prevederile pct.10) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, în sensul că s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

În susținerea acestei concluzii, examinând motivul invocat în recursul ordinar, Colegiul penal constată că prin acesta se expune o opinie critică asupra modalității de individualizare a pedepsei, precum și cele ce țin de executarea acesteia.

Raportând însă argumentul invocat la circumstanțele speței, Colegiul penal relevă, că acest temei nu și-a găsit confirmare la examinarea recursului, nefiind stabilită presupusa eroare de drept invocată de recurent.

Astfel, având în vedere argumentele din recurs, Colegiul penal notează, că prin criteriile generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte.

Potrivit art.75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a Codului penal în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a acestuia.

Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Colegiul penal reține, că persoanei declarate vinovate, trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Totodată, instanța de recurs reamintește, că categoriile pedepselor aplicate persoanelor fizice sunt expuse în Codul penal într-o anumită consecutivitate: de la cea mai blândă - amendă, până la cea mai aspră - detențiune pe viață.

În conformitate cu criteriile generale de individualizare a pedepsei, o pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative, prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se

stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Respectiv, doar instanța de judecată este în măsură să înfăptuiască acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a săvârșit o infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

La caz, după cum rezultă din recurs, recurenții solicită aplicarea în privința inculpatului a unei pedepse mai blânde, neprivative de libertate, însă Colegiul penal menționează, că aceasta nu poate fi reținută, deoarece din conținutul deciziei recurate rezultă că instanța de apel menținând sentința primei instanțe la capitolul individualizării pedepsei penale, a reținut că această instanță a acordând deplină eficiență prevederilor art.art.7, 61, 75 Cod penal, respectând prevederile art.364¹ Cod de procedură penală, la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei penale, stabilite conform sancțiunii incriminate.

Raportând soluțiile oferite de practica judiciară constantă la circumstanțele cauzei deduse judecării, Colegiul penal constată că instanța de apel a efectuat o analiză completă și minuțioasă a personalității inculpatului, care indică, că săvârșirea faptei nu se datorează unui concurs accidental de împrejurări și că, pentru îndreptarea inculpatului, este necesară executarea efectivă a pedepsei.

În particular, instanța de apel corect a reținut toate circumstanțele reale și personale relevante speței, și anume caracterul prejudiciabil al infracțiunii (infracțiunea este una ușoară), atitudinea inculpatului față de procesul penal derulat în privința sa, persoana inculpatului (acesta anterior a fost judecat, inclusiv pentru infracțiune similară) și condițiile de viață ale familiei sale.

Ca urmare, instanța de recurs menționează și faptul că circumstanțele la care fac referire recurenții în cererea de recurs au fost luate în calcul la aplicarea pedepsei de către instanțele de fond, care la stabilirea pedepsei închisorii, au ținut cont de personalitatea inculpatului, de faptul că acesta anterior a fost condamnat, a recunoscut vinovăția, se căiește sincer și a solicitat ca judecarea cauzei să fie înfăptuită în procedura simplificată.

Astfel, instanța de apel corect a respins cerința apărării cu privire la aplicarea în privința inculpatului a unei pedepse mai blânde, neprivative de libertate, or, instanța de judecată poate dispune suspendarea executării pedepsei, doar în cazul în care consideră că scopul pedepsei stabilit de legiuitor la art.61 Cod penal, poate fi atins prin prisma normelor indicate supra.

Colegiul penal reține că, instanțele de fond au luat în considerare faptul că inculpatul, care anterior a fost judecat, inclusiv pentru infracțiune similară, însă niciodată nu i-a fost stabilită o pedeapsă neprivativă de libertate, a comis din nou o infracțiune, cu intenție, motiv din care instanțele de fond just au concluzionat că, de fapt, inculpatul nu s-a corectat și reeducat, din nou pășind pe cale infracționalității, în așa mod instanțele de fond corect au conchis, că în cazul inculpatului Cazacenco Stepan o pedeapsă neprivativă de libertate nu va atinge scopul de restabilire a

echității sociale, de corectare a acestuia, precum și de prevenire a săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea acestuia, cât și a altor persoane.

Astfel, Colegiul penal consideră că instanțele de fond, individualizând pedeapsa inculpatului, au ținut cont de prevederile legale relevante și au motivat aplicarea față de inculpat a pedepsei sub formă de închisoare în baza tuturor circumstanțelor constatate în speță, determinante pentru stabilirea pedepsei.

Reieșind din cele expuse supra Colegiul penal conchide că, temeiuri de a pune la îndoială veridicitatea argumentelor instanței de apel expuse în decizia sa lipsesc, iar motivarea din decizia acesteia, în virtutea corectitudinii ei și pentru a evita repetări inutile, instanța de recurs ordinar o acceptă și o însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct.37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art.6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Ținând cont de cele expuse supra, Colegiul penal conchide că erorile invocate în recurs nu și-au găsit confirmarea, iar hotărârea atacată este legală și întemeiată, astfel că recursul urmând a fi declarat inadmisibil ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În temeiul art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către inculpatul Cazacenco Stepan cu avocatul acestuia, Munteanu Lilian, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 31 mai 2022, în cauza penală în privința lui *Cazacenco Stepan xxxx*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 15 februarie 2023.

Președinte

Cobzac Elena

Judecători

Țurcan Anatolie

Plămădeală Ghenadie